

DZIENNIK URZĘDOWY

ces. i król. Komendy obwodowej w Wierzbniku.

2 R o c z n i k .

Część IX. — Wydana i rozestana dnia 15. maja 1916.

Treść: 114. Do Ludności Jeneralnego Gubernatorstwa. 115. Zamianowanie nowego Jenerał-Gubernatora woj- skowego w Lublinie. 116. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z dnia 23. kwietnia 1916 M. V. Nr. 28692/16, dotyczące zaprowadzenia czasu letniego na rok 1916. 117. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 24. lutego 1916 o służbie pocztowej i telegraficznej. 118. Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 3. kwietnia 1916, dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach. 119. Podporządkowanie hut żelaza. 120. Zapomogi i pobory pensyjne dla obcokrajowców w zajętych obszarach Królestwa Polskiego. 121. Zaprowadzenie przepustek dla koni. 122. Obwieszczenie, dotyczące wyrobu i rozci- nania pewnych gatunków skór. 123. Ogłoszenie, dotyczące zapobiegania uszkodzeniom lasowym przez owady. 124. Dostarczenie podwód dla wywozu drzewa. 125. Jednoroczny kurs w c. i k. szkole po- łożnych w Krakowie. 126. Nieporządek pod względem sanitarnym w izraelickich szkołach talmudycz- nych t. z. chajderach. 127. Wyrabianie śmietanki. 128. Listy gończe.

114.

Do ludności Jeneralnego Gubernatorstwa!

Jego c. i k. Apostolska Mość, mój Najmiło- ściwszy Pan, raczył najłaskawiej zamianować mnie namiestnikiem Galicyi. Ustępuję przeto ze stano- wiska jenerał-gubernatora.

Nie łatwo przychodzi mi opuścić ten kraj, do którego tak się przywiązałem.

Zarząd wojskowy starał się pod mojem kie- rownictwem według możliwości łagodzić w tym kraju

skutki wojny, wspomagać w obecnych ciężkich czasach warstwy ludności, potrzebujące pomocy, jako też, o ile okoliczności na to pozwalają, sprowadzić na normalne tory gospodarcze i kulturalne życie tego kraju. Dalszy ciąg tej pracy składam z całym za- ufaniem w ręce swego następcy.

Wielu z pomiędzy Was popierało mnie gorli- wie i ofiarnie w pracy dla dobra publicznego. Tym wszystkim dziękuję za to w imieniu własnem i ogółu.

Powaga, zdolności i gorliwość, które przy tej wspólnej pracy u wielu obywateli kraju z radością

stwierdziłem, pozwalają powziąć jak najlepsze nadzieje co do przyszłości tego kraju.

Dziękuję również całej ludności za jej prawie że bez wyjątku nienaganne zachowanie się.

Żegnam Was zatem serdecznie i życzę temu krajowi błogostawieństwa Bożego; oby się pięknie rozwijał i doznał szczęśliwej przyszłości.

Lublin, 23. kwietnia 1916 r.

ERYK br. DILLER, w. r.
Jenerał Major.

115.

Zamianowanie nowego Jenerał-Gubernatora wojskowego w Lublinie.

Jego Cesarska i Królewska Mość raczył najłaskawiej zamianować Jego Eksc. Pana Zbrojmistrza Karola KUKA wojskowym Jenerał-Gubernatorem w Lublinie.

116.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z dnia 23. kwietnia 1916,

dotyczące zaprowadzenia czasu letniego na rok 1916.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Na czas od 1. maja do 30. września 1916 zaprowadza się szczególną rachubę czasu (czas letni).

Dzień pierwszego maja 1916 zaczyna się według tej rachuby dnia 30. kwietnia o godzinie 11-ej w nocy dotychczasowej rachuby czasu, a dzień 30. września kończy się godzinę po północy rachuby czasu ustanowionej niniejszym rozporządzeniem.

§ 2.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

Aby lepiej wykorzystać światło dzienne i oszczędzić materiałów do wytwarzania sztucznego światła, zaprowadzoną została w myśl rozkazu Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa Nr. 27940 z 27. kwietnia nowa rachuba czasu (czas letni) na przeciąg 5 miesięcy w roku, a mianowicie od 1. maja do 30. września. W tym celu będą 30. kwietnia o godz. 11 wieczorem obecnej rachuby czasu (średnio-europejskiej) wszystkie zegary posunięte o jedną godzinę naprzód, podczas gdy 30. września o godz. 1 po północy według rachuby czasu, niniejszym rozporządzeniem ustanowionej, wszystkie zegary zostaną cofnięte.

Wszystkie w obrębie obwodu Wierzbnickiego znajdujące się urzędy komendy, załogi i instytucje, podlegające zarządowi wojskowemu, oraz urzędy gminne mają w odpowiedni sposób ogłosić i wykonać niniejsze rozporządzenie, ponieważ spóźnienia (na kolei, w sądzie, na poczcie i t. d.) z powodu nieznamości tego przepisu nie będą uwzględniane. W końcu uprasza się duchowieństwo o odprawianie (porannej) mszy św. o godzinie dotychczas oznaczonej, jednak według nowej rachuby czasu.

117.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 24. lutego 1916

o służbie pocztowej i telegraficznej.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

A. Organizacya.

§ 1.

Najwyższą władzą w sprawach pocztowych i telegraficznych w obszarze okupowanym jest Naczelną Komenda armii.

§ 2.

Dla zarządu spraw pocztowych i telegraficznych ustanowioną jest w siedzibie generalnego gubernatora c. i k. etapowa Dyrekcyja poczt i telegrafów.

§ 3.

Dla wykonywania służby pocztowej i telegraficznej w obszarze okupowanym urządza się w miarę potrzeby c. i k. etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne (etapowe urzędy pocztowe), podlegające etapowej Dyrekcyi poczt i telegrafów.

§ 4.

Etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne w obszarze okupowanym działają:

1. jako poczty polowe w zakresie przewidzianym wedle postanowień instrukcyi służbowej E—47;

2. jako zakłady pocztowe dla ruchu prywatnego ludności stosownie do postanowień wyłuszczonych niżej pod B. i C.

Otwarcie każdego etapowego urzędu pocztowego i telegraficznego (etapowego urzędu pocztowego) dla ruchu prywatnego ogłaszane będzie w drodze rozporządzeń, w których wymieni się równocześnie rodzaj przedmiotów dopuszczonych do przewozu pocztą.

W zasadzie wszystkie owe urzędy pocztowe, które w nazwie urzędowej oznaczone będą nie liczbą porządkową, lecz wedle brzmienia miejsca ich siedziby, są otwarte dla ruchu prywatnego.

§ 5.

Ruch pocztowy i telegraficzny obejmuje przesyłkę dopuszczonych przedmiotów w obrębie obszaru okupowanego, we wzajemnym obrocie Monarchii austriacko-węgierskiej, jako też w obrocie z okupowanym obszarem Serbii.

Od wypadku do wypadku będzie się też ogłaszać, czy i pod jakimi warunkami podjęty jest ruch pocztowy i telegraficzny w stosunku z państwami sprzymierzonymi i neutralnymi.

§ 6.

Cały ruch pocztowy i telegraficzny pozostaje pod dozorem wojskowym, który sprawują upoważnieni do tego oficerowie (wojskowi urzędnicy).

§ 7.

Naczelna Komenda armii zastrzega sobie prawo wstrzymania prywatnego ruchu pocztowego i telegraficznego ze względów wojskowych stale lub chwilowo już to w poszczególnych urzędach pocztowych i telegraficznych już też w całym okręgu administracyjnym, a to odnośnie do poszczególnych lub też wszystkich gałęzi służby.

§ 8.

O ile nie będą wydane odmienne postanowienia, będą miały analogiczne zastosowanie przepisy obowiązujące dla austriacko-węgierskiej służby pocztowej i telegraficznej w Bośni i Hercegowinie.

B. Ruch pocztowy.

§ 9.

Z zastrzeżeniem zarządzeń wymienionych w § 7 przyjmują urzędy pocztowe w okupowanym obszarze:

1. karty korespondencyjne,
2. otwarte listy,
3. druki (gazety),
4. próbki towarowe,
5. przekazy pocztowe,
6. wkładki i чеки Pocztowej Kasy oszczędności,
7. otwarte listy wartościowe; te ostatnie, o ile pochodzą od prywatnych nadawców, mogą zawierać jedynie papiery wartościowe i dokumenty, które na dowód, iż nie są podejrzone, winny być zaopatrzone w odcisk stempla jednej z Komend wojskowych. Dołączanie natomiast jakichkolwiek pisemnych zawiadomień lub gotówki nie jest dozwolone.
8. pakiety w miarę szczególnych postanowień.

§ 10.

Z obszarów pocztowych austriackich, węgierskich i bośniacko-hercegowińskich jako też z ziem obsadzonych przez c. i k. wojska można przesyłać pocztą do obszaru okupowanego:

1. karty korespondencyjne,
2. otwarte i zamknięte listy,
3. druki (gazety),

4. próbki towarowe,
5. przekazy pocztowe,
6. listy wartościowe,
7. pakiety bez podanej wartości wagi do 5 kg.

§ 11.

Kwestya, o ile listy polecane, listy wartościowe z gotówką, pakiety wartościowe, dalej pakiety za powziętkiem albo o wyższej wadze są dopuszczone, będzie uregulowaną szczególnymi zarządzeniami.

§ 12.

Oplata pocztowa wynosi:

1. za karty korespondencyjne 5 halerzy,
2. za listy wagi do 20 gr: 10 halerzy—ponad 20 do 250 gr: 20 halerzy opłata za listy polecane 25 halerzy prócz zwykłej należitości wedle wagi,
3. za druki wagi do 50 gr: 3 halerze—ponad 50 do 100 gr: 5 halerzy — ponad 100 do 250 gr: 10 halerzy — ponad 250 do 500 gr: 20 halerzy — ponad 500 do 1000 gr: 50 halerzy.

Przedsiębiorstwom gazetowym może na ich prośbę zarząd pocztowy kraju nadania udzielić zezwolenia na przesyłanie dzienników za opłatą zmniejszonej należitości gazetowej.

4. Za próbki towarowe wagi do 250 gr: 10 halerzy — ponad 250 do 350 gr: 20 halerzy.
5. za przekazy pocztowe: 10 halerzy za każde 50 koron,
6. za listy wartościowe:
 - a) należitość z tytułu wagi: 48 halerzy,
 - b) z tytułu podanej wartości: do 100 koron: 6 halerzy — ponad 100 do 600 koron: 12 halerzy — za każde dalsze 300 koron: 6 halerzy,
7. za pakiety wagi najwyżej: do 5 kg:
 - a) należitość z tytułu wagi: 60 halerzy,
 - b) z tytułu podanej wartości jak za listy wartościowe.

§ 13.

Powyższe należitości obowiązują aż do odmiennego zarządzenia na czas trwania stanu wojennego.

§ 14.

Wszelkie przesyłki podlegają przymusowi opłaty. Przesyłki nieopłacone wcale lub niedostatecznie

opłacone nie będą przyjmowane ani dalej wysyłane, lecz będzie się je zwracać do miejsca nadania.

§ 15.

Opłatę pocztową za podlegające tej opłacie przesyłki pocztowe nadane w okupowanym obszarze, uiszcza się zapomocą pocztowych znaczków wartościowych.

§ 16.

Przy wszystkich przesyłkach pocztowych zakazane jest używanie mowy lub pisma utrudniających nadzór (pismo tajne, skrócone i t. d.). Co do używania cyrylicy w obrocie pocztowym miarodajne są ogólne przepisy o jej dopuszczeniu w publicznym ruchu. Doniesienia o stosunkach wojskowych jakiegokolwiek rodzaju są wzbronione. Przesyłki pocztowe, zawierające podobne zawiadomienia będą się konfiskować, nadawcę zaś pociągnie się w każdym razie do odpowiedzialności w drodze karnej.

§ 17.

O tem, czy i w jakich rozmiarach odbywać się będzie doręczanie i awizowanie przesyłek przez pocztę, postanowią osobne zarządzenia władzy administracyjnej.

O ile niema zaprowadzonego doręczenia i awizowania przez pocztę, winien adresat sam podejmować przesyłki w urzędzie pocztowym.

Które gminy mają wysyłać regularnie posłańców do urzędów pocztowych w celu nadawania wysyłanych i odbierania nadchodzących przesyłek mieszkańców, o tem postanowią Komendy obwodowe.

C. Ruch telegraficzny.

§ 18.

Telegramy państwowe nadawane w etapowych urzędach pocztowych i telegraficznych do armii w polu lub do miejscowości na obszarze ziem okupowanych jako też w obrębie Monarchii austro-węgierskiej i Bośni i Hercegowiny — są wolne od opłaty. Telegramy państwowe nadawane do zagranicy należy przyjmować za należitością kredytowaną.

§ 19.

Telegramy prywatne mogą być nadawane i doręczane wyłącznie tylko w mowie jawnej. Mają być ułożone w języku niemieckim, polskim lub węgierskim. Doniesienia o stosunkach wojskowych są zabronione.

§ 20.

Dopuszczalne jest:

1. wycofanie telegramów,
2. nadawanie telegramów pilnych,
3. uiszczanie przy nadawaniu także należności na odpowiedź,
4. żądanie powtórzenia telegramu,
5. nadawanie telegramów o kilku adresach,
6. żądanie zawiadomienia o otrzymaniu telegramu,
7. żądanie wysłania telegramu dalej w ślad za adresatem,
8. żądanie wysłania telegramu dalej pocztą,
9. żądanie potwierdzenia nadania telegramu.

§ 21.

Należność telegraficzna wynosi w obrębie wszystkich obszarów wymienionych w § 5, ustęp 1: za każde słowo 6 halery, najmniej jednak 60 halery za jeden telegram.

Z tytułu szczególnych zleceń nadawcy, wyszczególnionych w § 20 należy uiścić:

1. w razie wycofania telegramu,
 - a) którego jeszcze nie odtelegrafowano: 25 halery, resztę już opłaconej należności zwraca się nadawcy,
 - b) który już odtelegrafowano — należność za opłaconą telegraficzną notatkę służbową,
2. przy nadaniu pilnych telegramów — potrójną należność za telegram,
3. przy opłacie telegraficznej odpowiedzi — należność za telegram z odpowiedzią,
4. w razie żądania powtórzenia — czwartą część należności za ten sam telegram,
5. w razie podania większej ilości adresów — po 50 halery za każdy odpis, zawierający powyżej 100 słów, przy odpisach zaś liczących ponad

tą ilość słów należy opłacić za każdą dalszą setkę słów każdego odpisu względnie jej część 50 halery,

6. jeśli nadawca żąda:

a) zawiadomienia telegraficznego o otrzymaniu telegramu: 60 halery, jeżeli zaś chodzi o pilne telegraficzne zawiadomienie go: 90 halery,

b) zawiadomienia pisemnego przesłanego pocztą: 35 halery,

7. w razie żądania dalszej wysyłki telegramu: należność telegraficzną za przesłanie telegramu pod nowym adresem,

8. za dalszą wysyłkę telegramu pocztą nie płaci się nic,

9. za wystawienie potwierdzenia nadania telegramu 10 halery.

§ 22.

Należności telegraficzne winien z reguły opłacić z góry nadawca.

Od adresata pobiera się tylko należności:

- a) w razie złączenia lub zmiany wyrazów wbrew duchowi języka,
- b) z tytułu wynagrodzenia posłańca (§ 23).

§ 23.

Telegramy do adresatów w siedzibie etapowego urzędu pocztowego i telegraficznego doręcza się za pobraniem odpowiedniej należności za doręczenie. Poza siedzibą tego urzędu (w zamięscowym okręgu doręczeń) doręcza się telegramy o ile możliwości przez posłańca, którego wynagrodzić jest obowiązany adresat a to wedle osobnej, w tym celu ustalonej taryfy.

D. Wejście w życie niniejszych przepisów.

§ 24.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia 1. marca 1916.

Z dniem tym przestaje obowiązywać rozporządzenie Naczelnego Wodza armii o służbie pocztowej i telegraficznej z dnia 7. marca 1915.

Arcyksięże Fryderyk, marszałek polny, w. r.

118.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 3. kwietnia 1916,

dotyczące robót przy uprawie pól i żniwach.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

Przymus gospodarstwa rolnego.

Kto rozporządza gruntem rolnym, winien ten grunt należycie uprawić i dbać o racjonalne zużycie zbioru.

Artykuł II.

Komisyje gospodarskie.

§ 1.

Cel i uprawnienia.

Dla rychłego i celowego zabezpieczenia robót polnych ustanawia się komisyje gospodarskie.

Obowiązkiem ich jest:

1. stwierdzić ilość istniejących środków do prowadzenia gospodarstwa i sił roboczych i ustalić niepokryte zapotrzebowanie tychże;

2. dostarczyć sił roboczych i środków do prowadzenia gospodarstwa dla tych gruntów, które nie mogą być zagospodarowane własnymi siłami przedsiębiorstwa, do którego należą;

3. zabezpieczyć gospodarstwo rolne na gruntach opuszczonych lub niezagospodarowanych.

Urząd członka komisji gospodarskiej jest honorowym i nie można się od niego uwolnić.

§ 2.

Skład komisji.

Dla każdej gminy ustanawia się z reguły jedną komisję gospodarską. Komendant obwodu może połączyć kilka gmin w obszar jednej komisji.

Każda komisja składa się z pięciu do siedmiu członków, zamieszkałych w jej obszarze urzędowym.

Komendant obwodu mianuje członków komisji, a na ich wniosek przewodniczącego.

O ustąpieniu członka winna komisja natychmiast donieść Komendantowi obwodu, celem zamianowania innego członka.

Komendant obwodu nadzoruje czynność komisji gospodarskich, może rozwiązać komisje, które nie dopełniają swych obowiązków, składać z urzędu członków komisji i zastępować ich innymi. Przeciw takim zarządzeniom Komendanta obwodu niema odwołania.

§ 3.

Uchwały.

Komisję gospodarską zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby; do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Jeżeli się takiej większości nie osiągnie, lub w razie równości głosów, rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały wciąga się do protokołu, odpis protokołu przedkłada się Komendantowi obwodu.

Jeżeli nie można zwołać komisji na czas, winien przewodniczący wydać w nagłych wypadkach potrzebne zarządzenia i donieść o tem komisji na następnem posiedzeniu.

Artykuł III.

Gospodarstwo rolne.

§ 4.

Wzajemna pomoc w gminie.

Zapotrzebowanie rolniczych sił roboczych należy przedewszystkiem pokryć dobrowolną pomocą.

O ile to nie jest możliwem, winna komisja gospodarska przydzielić potrzebne siły robocze. Wszystkie osoby płci męskiej lub żeńskiej, osiadłe w gminie, muszą na zarządzenie komisji gospodarskiej wykonywać roboty polne w gminie.

Uwolnieni od tego obowiązku są:

1. duszpasterze, lekarze, akuszerki i osoby pozostające w służbie publicznej lub zajęte przy pielęgnowaniu chorych;

2. osoby, które z powodu swego stanu zdrowia nie nadają się do robót rolnych, o które chodzi;

3. samoistni gospodarze i ich służba, o ile zatrudnieni są we własnym gospodarstwie robotami tego samego rodzaju;

4. posiadacze rolnych, przemysłowych lub innych przedsiębiorstw oraz ich pomocnicy, o ile są niezbędni do utrzymania w ruchu przedsiębiorstwa.

§ 5.

Siły pociągowe, maszyny i narzędzia.

Komisya gospodarska rozstrzyga, jakie siły pociągowe, maszyny lub narzędzia są zbędne w danym przedsiębiorstwie gospodarskim, i może zarządzić, aby użyczono tychże innemu przedsiębiorstwu w tej samej gminie, które potrzebuje ich pomocy.

§ 6.

Pomoc między różnymi gminami.

Komendant obwodu może zarządzić, aby zbędnych w jednej gminie sił roboczych lub pociągowych, maszyn i narzędzi użyczono potrzebującym ich pomocy przedsiębiorstwom z innej gminy.

§ 7.

Wynagrodzenie.

Robocizny i dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi są z reguły bezpłatne.

Osobom, które żyją z zarobku dziennego lub tygodniowego, lub których utrzymanie zawisłe jest od zarobku, przysługuje zapłata, którą wyznacza Komendant obwodu. Komendant obwodu oznacza także wynagrodzenie, które należy wypłacić w wypadkach godnych uwzględnienia za dostarczenie sił pociągowych, maszyn i narzędzi.

Osoby, które mają roszczenie do zapłaty, i inwentarze żywe i martwe, za których dostarczenie należy się wynagrodzenie, winny być użyte w miarę możliwości na takich posiadłościach, których właściciele, posiadacze lub użytkownicy rozporządzają środkami na wypłatę robocizny lub wynagrodzenia.

§ 8.

Zarząd przymusowy.

Grunta opuszczone oddaje komisya gospodarska osobom godnym zaufania (zarządcom przymusowym) w celu uprawy i użytkowania. Zarządcami

przymusowymi mogą być także gminy lub inne korporacje. Większe obszary, których w ten sposób nie można zużytkować, bierze Komenda obwodowa w zarząd przymusowy na rachunek c. i k. Zarządu wojskowego.

Zarząd przymusowy kończy się z chwilą zebrania plonów. Zarządcom przymusowym przypada pełny dochód z gruntu; ponoszą jednak wszystkie wydatki, połączone z gospodarstwem rolnem.

Grunta nieuprawione jeszcze 15. kwietnia 1915, jeżeli nie zabezpieczono ich racjonalnej późniejszej uprawy, mogą być uprawione przez Komendę obwodową na rachunek właściciela, lub oddane w zarząd przymusowy w miarę postanowień tego paragrafu.

§ 9.

Obowiązki wobec posiadaczy gruntu.

Jeżeli osoba, której przysługuje prawo dysponowania opuszczonym gruntem (posiadacz) powróci w czasie istnienia zarządu przymusowego (§ 8), winien zarządca przymusowy dostarczyć mu ze zbiorów gruntu plonów w naturze, w ilości niezbędnej do wyżywienia aż do przyszłorocznych żniw. Posiadacz gruntu natomiast obowiązany jest współpracować w przedsiębiorstwie rolnem; wynagrodzenie zato przysługuje mu tylko o tyle, o ileby inaczej jego utrzymanie było zagrożone.

Obowiązek wyżywienia rozciąga się — o ile wydatność gruntu starczy — także na niezaopatrzonych członków rodziny posiadacza; ci ostatni obowiązani są również do współpracownictwa, o ile są zdolni do pracy.

O roszczeniach, wynikających z przepisów tego paragrafu, rozstrzyga Komendant obwodu po wysłuchaniu komisji gospodarskiej; przeciw takim rozstrzygnięciom niema odwołania.

Artykuł IV.

Postanowienia wykonawcze i końcowe.

§ 10.

Sprawozdania z działalności komisji.

Każda komisya gospodarska winna przedłożyć Komendzie obwodowej do 10. czerwca tabelaryczne zestawienie zużytkowania gruntów w każdej gminie, nadto 1. i 15. każdego miesiąca sprawozdanie o sta-

nie uprawy i zasiewów, zaś w czasie żniw o zbiorach.

Formularze tabeli i sprawozdań ustala Jenerał-Gubernatorstwo.

§ 11.

Postanowienia karne.

Kto nie wypełnia oznaczonych w § 1 obowiązków co do swych gruntów, traci na bieżący okres gospodarski prawo używania gruntów, całkiem nieuprawionych lub niedostatecznie uprawionych, i pól z nich. Jeżeli niemożność należytej uprawy nie zostanie udowodniona, będzie nadto, stosownie do wielkości gruntu, nałożona grzywna do dwudziestu tysięcy koron lub areszt do jednego roku.

Każde inne przekroczenie tego rozporządzenia lub zarządzenia, wydanego na jego podstawie, tudzież zaniedbywanie obowiązków członka komisji gospodarskiej, karane będzie grzywną do tysiąca koron, w razie niemożności ściągnięcia grzywny — aresztem do trzech miesięcy.

Osobom, pobierającym zasiłki z funduszu c. i k. Zarządu wojskowego, mogą być te zasiłki odebrane, jeżeli się wzbraniają użyć dobrowolnej lub przepisanej pomocy według §§ 4—6.

Odsiedzenie kary aresztu może być odroczone aż do ukończenia pewnych robót rolnych albo zbiorów.

Rozstrzygnięcia, zarządzenia i orzeczenia karne na podstawie tego paragrafu wydaje Komenda obwodowa.

§ 12.

Wejście w życie.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

119.

Podporządkowanie hut żelaza.

C. i k. Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe w Lublinie reskryptem E. Präs. Nr. 5501/16 z 27. kwietnia 1916 poleciło podać do wiadomości, że w myśl rozkazu Naczelnego Dowództwa Armii an Abt. Nr. 27434/1/P. z 19. kwietnia 1916 wszystkie

huty żelaza, znajdujące się w obwodach: Końsk, Wierzbik, Kielce i Opatów tudzież należące przedtem do państwa rosyjskiego, tego rodzaju huty podlegają obecnie bezpośrednio kompetencji c. i k. wojskowego Urzędu górniczego w Dąbrowie.

To postanowienie ma także zastosowanie co do uruchomienia tych zakładów przemysłowych.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od dnia ogłoszenia w Dzienniku urzędowym.

Tem samem zostaje zmienione rozporządzenie Naczelnego Dowództwa Armii Op. M. V. Nr. 106431 z 9. listopada 1915 ogłoszone w tutejszym Dzienniku urzędowym część VI z 11. grudnia 1915 Nr. 81.

120.

Zapomogi i pobory pensyjne dla obco-krajowców w zajętych obszarach Królestwa Polskiego.

Pobieranie pensji przez funkcjonaryusy państwa rosyjskiego, pozostałych w zajętych obszarach, dalej zapomogi dla pozostałych rodzin tych funkcjonaryusy państwowych, którzy wskutek wojny znajdują się poza obszarem okupacyjnym, oraz dla rodzin żołnierzy zostają przy zniesieniu dotychczasowych rozporządzeń w następujący sposób jednolicie uregulowane:

1. Warunkiem dla przyznania poborów lub zapomóg jest we wszystkich wypadkach rzeczywista potrzeba z powodu braku dochodów prywatnych, z których możnaby zaspokoić potrzeby życiowe, ponadto muszą funkcjonaryusy państwowi, emeryci i wdowy (sieroty), wykazać legalnym dowodem swoje prawo do poborów ze środków państwowych.

2. Urzędnicy państwowi i słudzy.

Funkcjonaryusy państwowi (włącznie ze służbą kolei państwowych) mogą za wynagrodzeniem otrzymać zajęcie w zarządzie, o ile to możliwe w charakterze odpowiadającym ich poprzedniemu stanowisku.

Uzyskanie posady czyni się zależnem od tego, że urzędnicy w piśmiennem oświadczeniu stosownie do postanowień konwencji hagskiej z dnia 18. października 1907 r. zobowiążą się powierzony im urząd lojalnie i sumiennie spełniać nic nie czynić i wszystkiego zaniechać, co tylko mogłoby szkodzić

przynieść austriacko-węgierskiemu zarządowi na obszarach zajętych.

Wysokość wynagrodzenia, które nie może przekraczać pobieranych ostatnio od dotyczącego państwa poborów, oznacza wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo.

3. Urzędnicy państwowi i służba (włącznie ze służbą kolei państwowych), którym nie może być udzielony zarobek przez danie im posady w zarządzie, mogą otrzymać zapomogi w wymiarze połowy ostatnio pobieranej pensji bez dodatków.

4. Emerytom oraz oficerom rosyjskiego zarządu państwowego można na ich prośbę wypłacać:

a) pełną emeryturę, o ile ona podług książki emerytalnej względnie ostatniego wykazu płatniczego nie przewyższa 20 Koron (10 rubli) miesięcznie;

b) kwotę 20 Koron miesięcznie przy emeryturach od 20 — 40 Koron, (10 — 20 rb.);

c) połowę emerytury przy emeryturach powyżej 40 Koron, (20 rb.)

5. Wdowom i sierotom po funkcyonaryuszach państwowych należy wypłacać pobory według postanowień punktu 4.

6. Pozostałym rodzinom rosyjskich funkcyonaryuszy państwowych, które dowodnie utrzymywane były z dochodów głowy rodziny i które nie mogą rościć sobie prawa do ustawowych poborów po myśli punktów 3, 4, 5, albo też do zapomóg po myśli punktu 7, mogą być przyznane ciągłe zapomogi w wysokości 60 hal. dziennie dla każdego z członków rodziny, żyjącego we wspólności rodzinnej i starszego ponad 5 lat, w wysokości 30 hal. dziennie dla członków rodzin poniżej 5 lat i w wysokości 1 Kor. dziennie dla osób pojedynczych, nie żyjących we wspólności rodzinnej.

Ogólna suma pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny zapomóg nie może żadną miarą przewyższać kwotę 45 Kor. miesięcznie i nie może też być większą od ostatnio pobieranych poborów utrzymującego rodzinę.

7. Zapomogi dla rodzin żołnierzy rosyjskich (osób niższych stopni wojskowych), które nie mają prawa do korzystania z zasiłków pieniężnych podług punktu 7., wynoszą 40 halerzy dziennie dla każdego żyjącego we wspólności rodzinnej, a star-

szego ponad 5 lat członka rodziny, 20 hal. zaś dla każdego członka rodziny poniżej 5 lat.

Ogólna suma pobieranych przez członków jednej wspólnie żyjącej rodziny zapomóg nie może żadną miarą przewyższać 30 Kor. miesięcznie i nie może być większą, niż ostatnio przez utrzymującego rodzinę osiągnięty dochód.

Prośby o te wsparcia muszą być przez odnośną gminę pod osobistą odpowiedzialnością Naczelnika gminy potwierdzone i przez odnośny posterunek żandarmeryi sprawdzone.

8. Zapomogi i wsparcia dla biednych austriacko-węgierskich poddanych, oraz dla przynależnych do państw sprzymierzonych, zastrzeżone są rodzimemu zarządowi ubogich i mogą być w wypadkach chwilowej i nieodzownej potrzeby, w niezbędnej wysokości udzielane; nigdy jednak zasadniczo z pominięciem rodzimej władzy i bez zastrzeżenia zwrotu.

Podania o zapomogi dla rodzin zmobilizowanych i o wszystkie inne ustawowo przysługujące wsparcia z funduszków publicznych wnosić należy do właściwej władzy w kraju rodzinnym.

9. Powyższe postanowienia wchodzą w życie na obszarach podlegających c. i k. Jeneralnemu Gubernatorstwu w Lublinie z dniem 4. marca 1916 roku.

121.

Zaprowadzenie przepustek dla koni.

Zaraźliwe choroby zwierzęce, a szczególnie nosaczna i świerzb przybierają wśród koni coraz to groźniejsze rozmiary.

Powodem tego z jednej strony tajemie zaraz przez ludność cywilną, a z drugiej strony używanie koni dotkniętych nosaczną i świerzbem do rozmaitych robót nietylko w miejscu stałego pobytu i w sąsiednich miejscowościach, ale także w obwodach sąsiednich.

Aby temu złemu stanowi rzeczy zapobiec, zarządza tutejsza c. i k. Komenda obwodowa w myśl rozporządzenia c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa w Lublinie z dnia 8. marca 1916 Nr. 5500, co następuje:

Dla każdego konia w zaprzęgu, jak również i dla konia luzem idącego musi mieć właściciel

wrazie **przekroczenia granicy gminy** przepustkę dla koni.

Przepustki wystawione w języku polskim mają być następującej treści.

„Poświadczam, że zagroda właściciela koni(a) (imię i nazwisko właściciela) jest wolna od zaraźliwych chorób koni“.

Przepustki te wydawać mają urzędy gminne bezpłatnie, oraz zaopatrzyć datą, podpisem wójta i pieczęcią urzędową.

Przepustka ważna jest na 10 dni.

Za prawdziwość przepustki jest wystawiającą ją (wójt) odpowiedzialny i będzie surowo karany, jeśli tylko nawet z niedbalstwa potwierdził nieprawdę.

Podwody i konie bez takich przepustek należy oddać w kontumacyę urzędów gminnym, właścicielom koni będą karani po myśli rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 19. sierpnia 1915 Nr. 30 grzywną do 2000 Koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

122.

Obwieszczenie, dotyczące wyrobu i rozcinania pewnych gatunków skór.

I.

Od chwili wejścia w życie niniejszego obwieszczenia nie jest już więcej dozwolone mineralne garbowanie niżej wymienionych gatunków skór surowych:

1.) *Skór z cieląt* — (także z wyporków i bukaczów) — które kwaszone po oczyszczeniu z soli ważą więcej niż

a) wraz z krótkimi łapami i głową (mit Kurzfuß u. Kopf) 4 kg.

b) wraz z krótkimi łapami bez głowy (mit Kurzfuß ohne Kopf) 3½ kg.

Przy skórach cielęcych z długimi łapami, chrząstką ogonową albo mięsem głowiem podwyższa się niniejsze ograniczenie wagi o 0.20 kg. a to dla każdego z tych sposobów wyrobu.

Dla suszonych skór cielęcych wymienione ograniczenia wagi zmniejsza się o połowę.

2.) *Skór krowich, wołowych oraz buhajów.*

3.) *Skór końskich.*

II.

Celem wykończenia skóry garbowanej za pomocą mineralnych środków z wymienionych pod 1) skór surowych, o ile takowa w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia znajduje się w robocie lub wykończeniu, udziela się terminu do 30. kwietnia 1916 r. Po tym dniu nie wolno już więcej przedsięwziąć robót, służących choćby tylko do wykończenia takiej skóry.

III.

Wyrobienie pasów skórzanych do maszyn dozwolone jest od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tylko za zezwoleniem wojsk. Jenerał-Gubernatorstwa.

IV.

Skóry końskie wolno i nadal przerabiać tylko na skóry brandsolowe sposobem dębowym, a mianowicie w *całości* lub *połowach*.

V.

Czarnej skóry wierzchniej, garbowanej na sposób dębowy lub też dębowo-mineralny po dniu 10. kwietnia 1916 r. więcej wyrabiać nie wolno.

To postanowienie nie odnosi się do skóry wierzchniej, która się wyrabia ze skór cielęcych (z wyporków i bukaczów), o ile ciężar skór nie przekracza granic, oznaczonych pod I. pkt. 1).

VI.

Zabrania się wyrobu skóry na podeszwy ze skór krowich, wołowych, buhajowych, moczonych, do garbowania przygotowanych, z których część mięsna (szpalt czyli warstwa wewnętrzna) zupełnie lub częściowo odciętą została, nie wolno również sprzedawać tak wyprawionych skór.

VII.

Rozcinanie skóry wyprawionej całkowicie lub do połowy jakiegokolwiek rodzaju ze skór krowich, końskich i cielęcych przed wydaniem takowej przez c. i k. stację odbiorczą skóry jest zabronione.

VIII.

Wszelkie przekroczenia postanowień niniejszego obwieszczenia i przeciwdziałania takowym karane będą przez c. i k. Komendę obwodową aresztem do 6 miesięcy albo grzywną do 5000 Koron.

Ponadto zarządzone zostanie zamknięcie zakładów przemysłowych, powyższe postanowienia naruszających.

IX.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

123.

Ogłoszenie, dotyczące zapobiegania uszkodzeniom lasowym przez owady.

Stan, w jakim znajdują się lasy tutejszego Obwodu, które przez wypadki wojenne stosunkowo dużo ucierpiały, budzi poważne obawy dalszych ciężkich uszkodzeń przez korniki i inne szkodliwe owady.

Dla usunięcia tego niebezpieczeństwa zarządza się w myśl rozp. Jeneralnej Gubernii G. Nr. 17323/16 okólnika Naczelnej Komendy Armii Qu. Abt. W. 12491, co następuje:

1) Ścięte drzewa szpilkowe należy natychmiast okorować, a korę albo usunąć z lasu albo też—zachowując środki ostrożności przeciw pożarowi lasu—na miejscu spalić.

2) Wierzchołki i gałęzie należy porządnie wyrobić względnie te ostatnie ze zrębów usunąć.

Z temi robotami należy natychmiast zacząć i ukończyć je przed nastaniem ciepłej pory roku, najpóźniej jednak do 15 czerwca.

Na wypadek gdyby właściciele lasów prywatnych nie zastosowali się do powyższego okólnika, przeprowadzi żandarmerya te roboty na koszt opornych.

Wszystkie posterunki żandarmeryi mają na tę okoliczność zwracać pilną uwagę i o ewentualnej opieszałości właścicieli lasów donosić do Komendy obwodowej.

124.

Dostarczanie podwód dla wywozu drzewa.

W myśl rozp. Wojskowej Jeneralnej Gubernii z dnia 19. marca b. r. F. D. Nr. 18237 mają, poczynawszy od 15. maja, wszyscy właściciele koni bez żadnego oporu oddać do dyspozycji tut. c. i k. obwodowemu urzędowi leśnemu swe podwozy do wywozu drzewa za opłatą.

Wszyscy wójtowie i sołtysi otrzymują niniejszem surowe polecenie starania się o punktualne dostawienie podwód na żądanie organów c. i k. urzędu leśnego.

Komendy posterunków żandarmeryi mają obowiązek z całą energią popierać organa leśne w razie potrzeby.

125.

Jednoroczny kurs w c. i k. szkole położnych w Krakowie.

Jednoroczny kurs w c. i k. szkole położnych w Krakowie rozpocznie się z początkiem października 1916 r.

Dyrekcja szkoły położnej oświadczyła, że do kursu mogą być dopuszczone kandydatki na położne (akuszerki) z kraju okupowanego przez Austro-Węgry.

Aby zapobiedz dotkliwemu brakowi akuszerek w obwodzie, wpłyną wójtowie i sołtysi na przyzwolone kobiety, które mają ochotę do zajmowania się akuszerką, by zgłaszały się do wyżej wymienionej szkoły położnej i osiadły jako dyplomowane akuszerki, (po złożeniu przepisane egzaminu) w swojej osadzie.

Osobiste wpisy kandydatek odbędą się w Dyrekcji szkoły położnych w Krakowie w czasie od 1—4 października 1916.

Warunki przyjęcia są:

1) Dokładna znajomość czytania, pisanie i rachunków.

2) Osoby niezamężne muszą być pełnoletnie to znaczy ukończyć 24 lat.

3) Żadna z kandydatek nie może przekroczyć 42 roku życia.

Wzór B.

S P I S

nieegzaminowanych babek

L. p.	Nazwisko i wiek osoby	Zajmuje się praktyką		Ukarana dnia w jaki sposób	Uwaga
		w gminie mieście	miejsowości dzielnicy miasta		

126.

Nieporządki pod względem sanitarnym w izraelickich szkołach talmudycznych t. zw. chajderach.

Po myśli § 11-go Rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 17. października 1915 Nr. 41 (Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce Część X) niższe szkoły prywatne wszelkiego rodzaju wolno dalej prowadzić lub nowo zakładać tylko za zezwoleniem c. i k. Komendanta obwodu, pod warunkami wyraźnie przepisany; zezwolenie takie może być każdej chwili cofnięte.

Do rzędu niższych szkół prywatnych zaliczają się także izraelickie szkoły talmudyczne dla dzieci, tak zwane chajdery.

Ponieważ w całym obwodzie łżeckim (Wierzbickim) dotychczas nikt nie uzyskał od c. i k. Komendanta obwodu zezwolenia na dalsze prowadzenie ani też na nowe założenie izraelickiej szkoły talmudycznej dla dzieci tak zwanego chajderu, przeto c. i k. Komenda obwodowa w Wierzbniku zarządza niniejszem, że wszystkie izraelickie szkoły talmudyczne dla dzieci, tak zwane chajdery, w całym obwodzie łżeckim (Wierzbickim) mają być bez żadnego wyjątku i bezwarunkowo natychmiast zamknięte.

Wskutek tego wzywa się wszystkie Urzędy gminne, ażeby wszystkie w obrębie gminy istniejące izraelickie szkoły talmudyczne dla dzieci tak zwane chajdery bez żadnego wyjątku i bezwarunkowo natychmiast zamknąć.

Odtąd nie wolno nikomu prowadzić nadal ani też nowo zakładać chajderu, kto się nie wykaże pisemnem zezwoleniem c. i k. Komendanta obwodu.

Prośbę dotyczącą może wnosić do tutejszej c. i k. Komendy obwodowej ta osoba, która zechce w przyszłości chajder utrzymywać. Proszący winien zapodać dokładnie swoje imię i nazwisko, miejsce i datę swego urodzenia, imię i nazwisko swoich rodziców, oraz dokładne miejsce swego zamieszkania. Do prośby należy dołączyć szkic domu, w którym nauka talmudu dzieciom izraelickim ma być udzielaną, z wymienieniem, czyją dom ten jest własnością, oraz kto jest najemcą mieszkania, gdzie nauka ma się odbywać.

Szkic ten ma zawierać również dokładne opisanie całego mieszkania, w którym nauka ma się odbywać i przeznaczenie wszystkich ubikacji a w szczególności wszystkie rozmiary sali nauki, (długość, szerokość i wysokość) położenie drzwi i okien w tejże sali nauki.

W prośbie tej ma być wyraźnie podana maksymalna ilość dzieci, które naukę pobierać mają, tej maksymalnej ilości dzieci nigdy i pod żadnym warunkiem przekraczać nie będzie wolno.

Na samej prośbie ma być uwidocznione potwierdzenie odnośnego Dozoru bóżnicznego, że się zgadza na prowadzenie chajderu przez proszącego i że się mieszkanie na chajder wogóle, a w szczególności przez wzgląd na ilość uczących się tamże dzieci w zupełności nadaje.

Proszący musi już w samej prośbie wyraźnie się zobowiązać do przestrzegania wszelkich warunków co do nauki, wychowania i pieczy zdrowotnej nie tylko pod względem sali nauki wraz z całym otoczeniem, lecz także pod względem dzieci w nauce udział biorących.

Niestosujący się do postanowień powyższych co do utrzymywania nadal lub założenia nowego chajderu bez zezwolenia c. i k. Komendanta obwodu, co do przekraczania maksymalnej ilości uczących się w pojedynczych chajderach dzieci, lub co do przestrzegania warunków nauki, wychowania lub pieczy

zdrowotnej tak pod względem sali nauki wraz z całym otoczeniem, jak też i pod względem dzieci w nauce udział biorących, będą karani przez c. i k. Komendę obwodową grzywną do 1000 koron.

127.

Wyrabianie śmietanki.

Ze względu na konieczność oszczędzania wszystkich źródeł tłuszczu, zabrania się ogólnie sprzedaży śmietanki; wyrabianie śmietanki dozwolone jest tylko do przerabiania na masło.

128.

Listy gończe.

I.

Dnia 16. kwietnia 1916 uciekł z aresztu rosyjski dezterter MIECZYŚLAW MATKOWSKI, aresztowany z powodu zbrodni oszustwa.

Tenże ma około 26 lat, wzrostu średniego, ma ciemne włosy i mały ciemny wąs, piwne oczy, podługowaty nos, okrągły podbródek i zapadłe policzki.

Uprasza się wszystkie Komendy, władze i organa bezpieczeństwa, aby za tym wyżej opisanym zbiegiem śledziły, w razie przychwytania aresztowały i odstawiły do najbliższego Sądu wojskowego.

*Z c. i k. Komendy obwodowej
w Wierzbniku.*

II.

W nocy na 6. maja b. r. około 4-tej godziny rano zbiegli z aresztu policyjnego w Wierzbniku znany bandyta WOJTEK MARZEC względnie GOŁĘBSKI tudzież FRANCISZEK POTRZESZCZ.

1.) Wojciech MARZEC z Mirocic obwodu kieleckiego, lat 22, smukły, włosy czarne krótko ostrzyżone, czarny mały wąsik. Odziany w krótką ciemno granatową marynarkę i ciemne popielate spodnie; tudzież nosi ciemną granatową w kraju w użyciu będącą czapkę ze skórzanym daszkiem.

Przebywał on zwykle w Bostowie, gmina Rzepin, obwodu iłżeckiego, jako też w Jeziorku, Rzuchowie i w Trochwinach, obwodu kieleckiego.

Jako szczególne znamię posiada on na prawym policzku pod okiem bliznę pochodzącą z postrzału.

2.) Franciszek POTRZESZCZ w Gatce, gmina Mirzec, obwodu iłżeckiego urodzony, lat 20, do Gatki przynależny i tamże zamieszkały, średniego wzrostu, silnie zbudowany, jasne włosy i takież mały wąsik, niebieskie oczy, szpiczasty nos; posiada jako szczególne znamię na prawym policzku różnej wielkości większą ilość ropiących wyprysków.

Ubrany był w ciemno popielatą marynarkę i takiegoż koloru spodnie. Bliższego opisu jego odzienia nie posiada się.

Ostatnio wymieniony był podejrzany o zbrodnię zabójstwa, popełnioną w sierpniu 1914 na osobie Lajbusia Kupferschmieda z Gatki.

Temu, który wskaże ślady prowadzące do ich ujęcia lub też sam ich pojmie, zapewnia się **nagrodę w kwocie 500 Koron.**

Uprasza się wszystkie Komendy obwodowe i władze bezpieczeństwa, aby za wyżej wymienionymi śledziły, w razie schwytania przyaresztowały i odstawiły do sądu wojkowego c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku lub innego bliżej położonego sądu wojkowego.

*Z c. i k. Komendy obwodowej
w Wierzbniku.*

C. i k. Komendant obwodu

ELIASZ PALICZKA m. p.

Pułkownik.

C. T. K. Komendant obwodu
ELIASZ PALIOZKA m. d.
Pawlik